

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет імені Івана Франка
Факультет географічний
Кафедра ґрунтознавства і географії ґрунтів

Затверджено

На засіданні кафедри ґрунтознавства і географії
ґрунтів
факультету географічного
Львівського національного університету імені Іва-
на Франка
(протокол № 01 від 30.08.2022 р.)

Завідувач кафедри проф. Паньків З.П.

Силабус з навчальної дисципліни
«Управління земельними ресурсами»,
що викладається в межах ОПП
«Ґрунтознавство і експертна оцінка земель»
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти для здобувачів
зі спеціальності 103 Науки про Землю

Львів 2022

Назва курсу	Управління земельними ресурсами
Адреса викладання курсу	Авд. 31, географічний факультет, Львівський національний університет імені Івана Франка, вул. Дорошенка, 41, м. Львів 79007
Факультет і кафедра, за якою закріплена дисципліна	Географічний факультет, кафедра ґрунтознавства і географії ґрунтів
Галузь знань, шифр і назва спеціальності	10 Природничі науки 103 Науки про Землю
Викладачі курсу	Наконечний Юрій Ігорович, кандидат географічних наук, доцент
Контактна інформація викладачів	Роб. тел. +38032-2394368 Моб. +38-063-2992508 <i>Yuriy.Nakonechnyy@lnu.edu.ua</i>
Консультації з курсу відбуваються	Щовівторка; 12.00-13.00 год. на географічному факультеті (вул. Дорошенка, 41, авд. 104)
Сторінка курсу	https://geography.lnu.edu.ua/employee/nakonechnyy-yuriy-igorovich
Інформація про курс	Курс розроблено таким чином, щоб ознайомити студентів з основними класифікаційними одиницями земельних ресурсів і угідь, ролі механізмів управління у регулюванні земельних відносин в Україні.
Коротка анотація курсу	Дисципліна «Управління земельними ресурсами» є нормативною дисципліною зі спеціальності 103 Науки про Землю для ОПП бакалаврів, яка викладається у VIII семестрі в обсязі 3 кредитів (за Європейською Кредитно-Трансферною Системою ECTS).
Мета та цілі курсу	Метою вивчення нормативної дисципліни «Управління земельними ресурсами» є ознайомлення студентів із: передумовами розвитку системи управління земельними ресурсами; методичними основами управління земельними ресурсами; механізмами та функціями управління земельними ресурсами; особливостями управління земельними ресурсами на різних адміністративних рівнях, форм власності та цільового призначення; узгодженням та гармонізацією земельного законодавства України із законодавством ЄС.
Література для вивчення дисципліни	<p style="text-align: center;"><i>Основна література:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Паньків З. П., Наконечний Ю. І. Земельні ресурси. Практикум : навчальний посібник. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2020. 196 с. 2. Навчально-методичні вказівки до виконання практичних робіт з курсу «Земельні ресурси» для студентів спеціальності «Екологія, охорона навколишнього середовища та збалансоване природокористування» / Уклад З. П. Паньків. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2010. 96 с. 3. Паньків З. П. Земельні ресурси : навчальний посібник. Львів: Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2008. 272 с. 4. Управління земельними ресурсами : регулювання земельних відносин : Навч. посіб. / за ред. А. Я. Сохничя. Львів, 2008. 255 с. 5. Третяк А. М., Дорош О. С. Управління земельними ресурсами / За ред. А. М. Третяка. Навчальний посібник. Вінниця, 2006. 360 с. <p style="text-align: center;"><i>Додаткова література:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 6. Бриндзя З. Ф. Еколого-економічні проблеми використання земельних ресурсів Західного регіону України. Тернопіль, 1996. 186 с. 7. Возняк Р. П., Ступень М. Г., Падляк І. М. Земельно-правовий процес : Навчальний посібник. Львів, 2006. 224 с. 8. Горлачук В. В. Розвиток землекористування в Україні. Київ, 1999. 254 с. 9. Медведєв В. В., Лактіонова Т. М. Земельні ресурси України. Київ : Аграрна наука, 1998. 150 с. 10. Козловський Б. І. Наукові основи моніторингу осушених земель. Львів :

	<p>Місіонер, 1995. 189 с.</p> <p>11. Наконечний Ю. І. Бонітування ґрунтів : навчально-методичний посібник. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2015. 82 с.</p> <p>12. Наукові і методичні основи управління земельними ресурсами: монографія / За ред. А. Я. Сохничя. Львів, 2007. 237 с.</p> <p>13. Паньків З. П. Еволюція землекористування в Україні : монографія. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2012. 188 с.</p> <p>14. Рідей Н., М., Шофолов Д. Л. Екологічна стандартизація для забезпечення сталого землекористування та охорони земель. Людина і довкілля. Проблеми неоекології. Випуск 1 (12), 2009. С. 41–50.</p> <p>15. Ступень М. Г. Використання земель населених пунктів : монографія. Львів: Львівський державний агроуніверситет, 2000. 359 с.</p> <p>16. Теоретичні основи державного земельного кадастру: навчальний посібник / За ред. М. Г. Ступеня. Львів, 2003. 341 с.</p> <p>17. Третяк А. М. Землевпорядне проектування : Теоретичні основи і територіальний землеустрій: навчальний посібник. Київ. 2006. 528 с.</p> <p>18. Третяк А. М. Управління земельними ресурсами та реєстрація землі в Україні. Київ. 1998. 224 с.</p> <p>19. Третяк А. М., Бамбідра Д. І. Земельні ресурси України та їх використання. Київ, 2003. 143 с.</p> <p>20. Шарий Г. І. та ін. Управління земельними ресурсами: навчальний посібник. Полтава: ПолтНТУ, 2019. 172 с.</p> <p>21. Галушко В. Т., Білик Ю. Д., Даниленко А. С. Формування ринку землі в Україні. Київ, 2006. 280 с.</p> <p>22. Гуцуляк Ю. Г. Управління земельними ресурсами в умовах ринкової економіки. – Чернівці : Прут, 2002. – 124 с.</p> <p>23. Деякі Інституціональні аспекти земельних відносин в Україні: Стан та напрямки вдосконалення / За ред. С. І. Дорогунцова. Київ, 2002. 134 с.</p> <p>24. Земельний кодекс України : Коментар. Харків, 2002. 600 с.</p> <p>25. Землі сільськогосподарського призначення: права громадян України. Науково-навчальний посібник / За ред. Н. І. Титової. Львів, 2005. 368 с.</p> <p>26. Теоретичні основи державного земельного кадастру: Навчальний посібник / За ред. М. Г. Ступеня. Львів, 2003. 341 с.</p> <p style="text-align: center;"><i>Інтернет-джерела:</i></p> <p>1. https://geography.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/03/Normatyvna-oc-zemel-Pankiv-YAmelynets-2021.pdf.</p> <p>2. http://geography.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/09/Zemel-ni-resursy.-Praktykum-Pankiv.pdf.</p> <p>3. http://geography.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/09/Zem.resurs-metodychka-Pankiv.pdf.</p> <p>4. http://geography.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/09/Praktychni-KadastrPR-metodychka-Pankiv.pdf.</p> <p>5. https://geography.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/02/pankiv_zp_zemelni_resursi.pdf.</p>
Тривалість курсу	90 годин.
Обсяг курсу	42 години аудиторних занять (з них 28 години лекцій і 14 годин практичних занять) та 48 годин самостійної роботи.
Очікувані результати навчання	<p>Після завершення цього курсу студент буде :</p> <ul style="list-style-type: none"> - Знати:основи управління земельними ресурсами; методи, функції та механізми управління земельними ресурсами; особливості управ-

	<p>ління земельними ресурсами різних форм власності, цільового призначення; організаційну структуру управління земельними ресурсами на різних рівнях.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Вміти:збирати, узагальнювати та аналізувати відомості про сучасний стан використання та управління земельними ресурсами; виявляти системні недоліки у сучасній структурі землекористування; розробляти іноваційно-інвестиційні проекти реформування землеволодінь, землекористувань; формувати елементи екологічної мережі в межах землеволодінь; приймати управлінські рішення щодо розвитку ринку землі та оптимізації його інфраструктури. <p style="text-align: center;">Softskills:</p> <ul style="list-style-type: none"> - доносити свою думку, - управляти часом, розділяти обов'язки, співпрацювати в групі під виконання практичної роботи; - позитивно налаштовуватись на результат роботи і контролювати процесом системно. <p style="text-align: center;">Програмні результати навчання:</p> <p>ПР01. Збирати, обробляти, узагальнювати, аналізувати інформацію в області наук про Землю, ґрунтознавство, географія.</p> <p>ПР02. Використовувати усно і письмово професійну українську мову.</p> <p>ПР06. Знати і застосовувати теорії, парадигми, концепції та принципи в ґрунтознавстві, управлінні земельними ресурсами.</p> <p>ПР08. Уміти доносити результати діяльності до професійної аудиторії, широкого загалу і робити презентації, повідомлення.</p> <p>ПР09. Уміння обирати інструментальні засоби і оптимальні методики, володіти кількісними методами аналізу для виконання ґрунтово-географічних досліджень.</p> <p>ПР12. Прагнення до збереження навколишнього середовища та забезпечення сталого розвитку суспільства.</p> <p>ПР17. Розробляти заходи збалансованого землекористування, охорони земельних ресурсів на основі їх моніторингу; програми комплексних ґрунтово-географічних досліджень земель різної власності.</p>
Ключові слова	Земельні ресурси, земельні угіддя, земельне законодавство, цільове призначення земель, організаційні структури управління.
Формат курсу	Очний Проведення лекцій, практичних робіт та консультації для кращого розуміння тем.
Теми	Див. : Таблиця «Схема курсу»
Підсумковий контроль, форма	У кінці семестру письмовий тестовий іспит
Пререквізити	Для вивчення курсу студенти потребують базових знань з загального ґрунтознавства, географії ґрунтів, земельного кадастру, достатніх для сприйняття категоріального апарату управління земельними ресурсами, розуміння джерел
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання	До лекції – пояснювально-ілюстративний метод, презентація. До практичної роботи – наочний метод, частково-пошуковий метод, демонстраційний метод, розрахункові і статистичні методи. До самостійної роботи – реферати, доповіді.

курсу	Методи контролю і самоконтролю – усний, письмовий, тестовий.
Необхідне обладнання	Використовується обладнання, виходячи з особливостей навчальної дисципліни, а саме: мультимедійний проектор, ноутбук, індивідуальні завдання в електронному вигляді для виконання практичних робіт
Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)	<p>Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою. Бали нараховуються за таким співвідношенням:</p> <ul style="list-style-type: none"> • практичні: 30% семестрової оцінки; максимальна кількість балів – 30 • контрольні заміри (модулі): 20% семестрової оцінки; максимальна кількість балів – 20 • іспит: 50% семестрової оцінки; максимальна кількість балів – 50 <p>Підсумкова максимальна кількість балів – 100.</p> <p>Академічна доброчесність: Списування, втручання в роботу інших студентів – приклади можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі студента є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману.</p> <p>Відвідування занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідають усі лекції і практичні заняття курсу. Студенти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. У будь-якому випадку студенти зобов'язані дотримуватися усіх строків, визначених для виконання усіх видів письмових робіт, передбачених курсом. Усі пропущені практичні заняття необхідно відпрацювати, усі практичні роботи захистити. Література. Уся література, яку студенти не зможуть знайти самостійно, буде надана викладачем виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Студенти заохочуються до використання також й іншої літератури та джерел, яких немає серед рекомендованих. Політика виставлення балів. Враховуються бали, набрані на поточному тестуванні, практичних роботах і бали підсумкового тестування.</p>
Питання до заліку чи екзамену.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Земельні ресурси, як об'єкт управління. 2. Коротка історія еволюції управління земельними ресурсами в Світі. 3. Управління земельними ресурсами на території України у період царської Росії. 4. Управління земельними ресурсами в радянській Україні. 5. Розвиток управління земельними ресурсами в незалежній Україні. 6. Поняття та мета управління земельними ресурсами. 7. Основні завдання управління земельними ресурсами. 8. Функції управління земельними ресурсами 9. Принципи управління земельними ресурсами. 10. Поняття методів управління земельними ресурсами. 11. Метод системного аналізу. 12. Програмно-цільовий метод. 13. Метод землеустрою. 14. Метод моделювання. 15. Конституційна основа управління земельними ресурсами. 16. Земельний кодекс, як законодавча основа управління земельними ресурсами. 17. Стандарти, норми, правила, регламенти, методичні рекомендації, інструкції, як інструментарій управління земельними ресурсами. 18. Державні стандарти як інструментарій управління земельними ресурсами. 19. Методика оцінки ефективності організаційної системи управління земе-

	<p>льними ресурсами.</p> <p>20. Правові механізми.</p> <p>21. Організаційно-економічні механізми.</p> <p>22. Організаційно-фінансові механізми.</p> <p>23. Землевпорядні механізми.</p> <p>24. Організаційно-правові засади регулювання ринку земель</p> <p>25. Загальні функції управління.</p> <p>26. Функції управління земельними ресурсами.</p> <p>27. Особливості управління земельними ресурсами на регіональному рівні.</p> <p>28. Особливості управління земельними ресурсами у м. Києві.</p> <p>29. Особливості управління земельними ресурсами на місцевому рівні.</p> <p>30. Особливості управління земельними ресурсами у великих містах.</p> <p>31. Управління земельними ресурсами як об'єктом права власності.</p> <p>32. Управління землями державної власності.</p> <p>33. Управління землями комунальної власності.</p> <p>34. Управління землями приватної власності.</p> <p>35. Управління землями, що надані іноземним особам і державам.</p> <p>36. Управління землями спільної власності.</p> <p>37. Типізація (класифікація) земельних ресурсів як інструментарій управління.</p> <p>38. Категорії земель як об'єкт державного управління.</p> <p>39. Залежність цінності та інвестиційної привабливості земельних ресурсів від природно-ресурсного потенціалу.</p> <p>40. Особливості управління сільськогосподарськими та несільськогосподарськими землями.</p> <p>41. Особливості управління використанням та охороною земель житлової та громадської забудови.</p> <p>42. Управління використанням та охороною земель лісового фонду.</p> <p>43. Управління використанням та охороною земель водного фонду.</p> <p>44. Управління землями природозаповідного фонду та іншого природоохоронного призначення.</p> <p>45. Управління землями оздоровчого та рекреаційного призначення.</p> <p>46. Управління землями історико-культурного призначення.</p> <p>47. Управління землями з особливим режимом використання.</p> <p>48. Основні принципи і вимоги до проектування організаційних структур управління.</p> <p>49. Організаційна структура управління на національному рівні.</p> <p>50. Організаційна структура управління земельними ресурсами на регіональному рівні.</p> <p>51. Організаційна структура управління на місцевому рівні.</p> <p>52. Узгодження земельних правовідносин України з Європейськими нормами.</p> <p>53. Законодавство ЄС у сфері земельних відносин.</p>
Опитування	Анкету-оцінку з метою оцінювання якості курсу буде надано по завершенню курсу.

Схема курсу

Тиж./ дата / год.-	Тема, план, короткі тези	Форма діяльності (заняття)* лекція, самостійна)	Література.*** Ресурси в інтернеті	Завдання, год	Термін виконання
1	Вступ. Історичні та соціальні передумови розвитку системи управління земельними ресурсами. Земельні ресурси, як об'єкт управління. Коротка історія еволюції управління земельними ресурсами в Світі. Управління земельними ресурсами на території України у період царської Росії. Управління земельними ресурсами в радянській Україні. Розвиток управління земельними ресурсами в незалежній Україні.	Лекція	3, 4, 5, 8, 13	2	
	Історичні етапи управління земельними ресурсами на території України. Земельний кадастр у радянський період: причини та наслідки розширення структури земельного кадастру. Реформування державного земельного кадастру за період незалежності України. Переваги та недоліки сучасного управління земельними ресурсами.	Самостійна робота	1, 3, 6, 8, 9, 13, 16	4	
2	Роль земельних ресурсів в якості екологічної ситуації окремих регіонів України та світу. Біогеоценотичні та глобальні екологічні функції земельних ресурсів. Регіональні та глобальні проблеми використання земельного фонду. Чинники, що лімітують ефективне використання земельного фонду в окремих регіонах.	Самостійна робота	1, 3, 4, 5	4	
3	Теоретичні основи управління земельними ресурсами. Поняття та мета управління земельними ресурсами. Основні завдання управління земельними ресурсами. Функції управління земельними ресурсами. Принципи управління земельними ресурсами.	Лекція	1, 3, 4, 5	2	
4	Роль земельних ресурсів у забезпеченні населення нашої планети продуктами харчування: сучасний стан і перспективи. Проблеми розширення площ орнопридатних земель та його вплив на екологічну ситуацію.	Самостійна робота	1, 3, 20	4	
	Екологічна оцінка стану земельних ресурсів. Розрахунок сумарної екологічної ситуації в межах територіальних утворень.	Практичне заняття	1, 3	4	
	Методи управління земельними ресурсами. Поняття методів управління земельними ресурсами. Метод системного аналізу. Програмно-цільовий метод. Метод землеустрою. Метод моделювання.	Лекція	4, 5, 12, 20	2	
5	Динаміка структури земельних ресурсів України за період незалежності. Вплив процесів роздержавлення земель на екологічну ситуацію та виробництво продуктів харчування, сировини для промисловості. Напрямки виходу з економічної кризи.	Самостійна робота	3, 12, 15, 26	4	

6	Визначення ступеня антропоізації територій та ступеня порушення рівноваги у співвідношенні основних типів угідь в агроландшафтах.	Практичне заняття	14	6	
7	Законодавчі та нормативно-методичні основи управління земельними ресурсами. Конституційна основа управління земельними ресурсами. Земельний кодекс, як законодавча основа управління земельними ресурсами. Стандарти, норми, правила, регламенти, методичні рекомендації, інструкції, як інструментарій управління земельними ресурсами. Державні стандарти як інструментарій управління земельними ресурсами. Методика оцінки ефективності організаційної системи управління земельними ресурсами.	Лекція	4, 5, 20, 24	2	
8	Нормативно-правова база управління земельними ресурсами в Україні. Земельний кодекс України. Підстави та порядок набуття права власності на земельну ділянку громадянами України, норми безоплатної передачі земельних ділянок у власність громадян.	Самостійна робота	1, 3, 24, 25	5	
9	Механізми управління земельними ресурсами. Правові механізми. Організаційно-економічні механізми. Організаційно-фінансові механізми. Землевпорядні механізми. Організаційно-правові засади регулювання ринку земель.	Лекція	4, 5, 9, 19	2	
10	Визначення екологічної стабільності територій та рівня антропогенного навантаження на земельні ресурси	Практичне заняття	14	4	
11	Функції управління земельними ресурсами. Загальні функції управління. Функції управління земельними ресурсами.	Лекція	4, 5, 9, 19	2	
12	Інформаційне забезпечення земельно-кадастрових відомостей: методи їхнього одержання, аналізу і систематизації. Знімання та обстеження території при веденні земельного кадастру. Статистичні методи одержання обробки та аналізу відомостей земельного кадастру. Текстові та планово-картографічні матеріали при прийнятті управлінських рішень.	Самостійна робота	1, 16, 24, 25	5	
13	Особливості управління земельними ресурсами на різних адміністративних рівнях. Особливості управління земельними ресурсами на регіональному рівні. Особливості управління земельними ресурсами у м. Києві. Особливості управління земельними ресурсами на місцевому рівні. Особливості управління земельними ресурсами у великих містах.	Лекція	6, 7, 9, 15, 18	4	
	Грошова оцінка земель в Україні. Правове забезпечення грошової оцінки земель. Методика грошової оцінки земель сільськогосподарського призначення та населених пунктів. Експертна грошова оцінка земельних ділянок: принципи та методичні підходи. Погодження результатів експертної грошової оцінки та складання звіту.	Самостійна робота	1, 3, 21, 23, 19	5	
14	Управління земельними ресурсами різних форм власності. Управління земельними ресурсами як об'єктом пра-	Лекція	1, 3, 19, 21, 23	4	

	ва власності. Управління землями державної власності. Управління землями комунальної власності. Управління землями приватної власності. Управління землями, що надані іноземним особам і державам. Управління землями спільної власності.				
15	Ринок землі в Україні: сучасний стан та перспективи залучення до його функціонування сільськогосподарських земель. Переваги та недоліки.	Самостійна робота	1, 3, 19, 21, 23	4	
16	Управління земельними ресурсами різного цільового призначення. Типізація (класифікація) земельних ресурсів як інструментарій управління. Категорії земель як об'єкт державного управління. Залежність цінності та інвестиційної привабливості земельних ресурсів від природно-ресурсного потенціалу. Особливості управління сільськогосподарськими та несільськогосподарськими землями. Особливості управління використанням та охороною земель житлової та громадської забудови. Управління використанням та охороною земель лісового фонду. Управління використанням та охороною земель водного фонду. Управління землями природозаповідного фонду та іншого природоохоронного призначення. Управління землями оздоровчого та рекреаційного призначення. Управління землями історико-культурного призначення. Управління землями з особливим режимом використання.	Лекція	1, 19, 23, 24, 25	4	
17	Сучасний стан зрошуваних земель в Україні, перспективи їхнього використання у зв'язку із процесом глобального потепління. Заходи щодо оптимізації їхнього використання та запровадження новітніх технологій.	Самостійна робота	3, 8, 9	4	
	Сучасний стан використання осушених земель в Україні. Вплив процесу осушення земель на екологічну ситуацію в регіоні. Заходи оптимізації використання осушених земель.	Самостійна робота	3, 10, 23	4	
18	Організаційна структура управління земельними ресурсами. Основні принципи і вимоги до проектування організаційних структур управління. Організаційна структура управління на національному рівні. Організаційна структура управління земельними ресурсами на регіональному рівні. Організаційна структура управління на місцевому рівні.	Лекція	4, 5, 12, 26	2	
19	Гармонізація земельного законодавства України із законодавством ЄС. Узгодження земельних правовідносин України з Європейськими нормами. Законодавство ЄС у сфері земельних відносин. Навколишнє середовище. Сільське господарство.	Лекція	4, 5, 7, 20	2	
20	Національна програма охорони земельних ресурсів, перспективні заходи для збереження земель від розвитку деградаційних процесів. Юридична відповідальність за нерациональне використання земельних ресурсів.	Самостійна робота	3, 12, 26	5	

